

הרב מאיר צבי בערגער

דומ"ץ קהל מחזיקי הדת דחסידי בעלזא
בארא פארק יע"א

בירור דין התעסקות עם חברת השייוק עמעזא"ן בשנת ובפסח AMAZON

הנה אבוא בעזהש"ת אודות בירור נידון ההתעסקות עם חברה המסחרית הנקראת בשם עמעזא"ן אשר לאחרונה נפוץ מאוד בין אחינו בני ישראל המסחר עמה ובאמצעותה והוא מחסדי השי"ת אשר בכל עת ועידן פותח אפשרויות חדשות לצורך פרנסת אחינו בני ישראל, ברם התעוררו רבים מיראי ה' שאולי יש מן הצורך לשוב ולברר האם אין בזה חששות של חילול שבת קודש וכן חששות של חמץ בפסח לגבי כל יראה ובל ימצא וכו' וכו' וכמו שיבואר להלן, על כן נתעוררתי ליכנס בעובי הקורה בנידון זה, ומידי כניסתי לתוך הנידון נתברר לי עוד כמה וכמה חששות אשר מן הצורך לדון בהם עם גדולי התורה וההוראה שליט"א ואפרט את הדברים דבר דיבור על אופן, ובאמת רוב מהדברים כבר דנו בהם הפוסקים כמה וכמה פעמים ובאו בכתובים מהם בספרי שאלות ותשובות ומהם בירחונים וקובצי ומאמרי תורה והלכה, ואין בהם חידוש אלא בשילוב כל הענינים הנצרכים כדי לברר נידון דידן, ואין כוונתי להורות את ההלכה למעשה אלא אך ורק להצעת הדברים לפני כל יודעי דת ודין המה גדולי ופוסקי דורנו שליט"א והמה יורו כדת של תורה לעם לדעת מה לעשות.

תיאור מהות דרך המסחר של החברה

פרסום על אתרים של חברת עמעזא"ן ובסוג זה יש אפשרות לבעלי הסחורה לעכבם מהמכירה באתר האינטרנעט שלהם אף לאחר שכבר נתפרסמה הצעת המכירה על האתר מכיון שהסחורה עדיין ברשות המוכר, וסוג ב' הנקרא פ'אלפיל"ד ב"י ע'מעזא"ן FBA בזה בעלי הסחורה שולחים את הסחורה אל החברה ומפקידים את הסחורה אצלם והחברה גם מתחייבת לבעלי הסחורה באחריות ובשמירה על הסחורה שנתקבלה על ידיה למכירה והם מוכרים את הסחורה, ובסוג זה אי אפשר לעכב אותם מהמכירה על האתר שלהם כל עוד שהבעלים משאירים את המשלוח ברשות החברה, ברם על מחיר הסחורה הקובע היחידי עליה הם בעלי הסחורה ויש להם אפשרות כל הזמן לשנות את המחיר כרצונם ליוקר ולזול.

הנה כדי ליכנס לבירור הדין נקדים את בירור המציאות בתיאור מהות חברה זו, היא חברה מסחרית בעלת שני חלקים חלק הא' היא מה שהיא קונה ומוכרת כל מיני סוגי חפצים ופריטים שונים וכדו' שכל הרווח וההפסד הוא שלהם בלבד, וחלק הב' הוא חלק נוסף שיש להחברה שהיא גם מקבלת לשייוק מחברות פרטיות הקונים בעצמם חפצים וכו' ומוכרים אותם באמצעות חברת עמעזא"ן וכמובן בזה הרווח וההפסד הוא לבעלי הסחורה, ויש לחברה שכר קצוב שבעלי הסחורה משלמים להם לפי סך הפריטים לכל אחד סך קצוב ועוד כמה סוגי חיובי תשלום, ולאחר שהם מקבלים את שכרם הם נותנים את חלק הרווח להבעלים, ובחלק זה יש ב' סוגי מסחר, סוג א' הנקרא פ'אלפיל"ד ב"י מ'ערש'נט FBM שבוה הסחורה נשארת אצל הבעלים וברשותם אלא שהוא עצמו מוכרה ללקוחותיו באמצעות

ומעתה צריך לדון לגבי ב' דינים א: יש לדון לגבי שבת כגון באם הזמנת הלקוחות = ארדע"ר בלע"ז ושילוח המשלוחים =

הצעת חששי האיסור בהזמנת הלקוחות ושילוח המשלוחות בשבת

א] וזה החלי בעזר השי"ת דהנה מצד איסור שבת הרי החברה הוא חברה נכרית ואין עליהם שום חיוב אלא הדיון הוא מצד חפצי ישראל הנמכרים על ידי החברה האם מותר להישראל שתמכור החברה בשבילו את חפציו בשבת או לא, שהרי בהזמנת הלקוחות והתשלום שלהם באמצעות העברת הכרטיס האשראי = קרעדיט קארד' לכאורה יש בזה איסור של מקח וממכר, וכן בשילוח המשלוחים שמתבצעת בשבת על ידי החברה יש לדון על שאר המלאכות הכרוכים בכל עסק זה האסורים מדאורייתא או מדרבנן הנעשית ע"י החברה בשביל ישראל.

והנה לגבי איסור מקח וממכר בהזמנת לקוחות גויים באמצעות האתר האינטרנעט של החברה הרי כל ההזמנה והפעולות הכרוכים בזה נעשית רק על ידי הגוי הלוקח בעצמו ולטובתו ואין כוונתו כלל לטובת היהודי ולא על פי ציויו של היהודי כך שבוה וודאי ליכא איסור כלל מצד המלאכות שבהם, אלא שיש לדון מצד איסור קנין וחלות קנין הנעשית בשבת בחפציו של היהודי על ידי הגוי שהרי איסור מקח וממכר בשבת הוא גם על המוכר ולא רק על הקונה כמבואר להדיא ברמב"ם פכ"ג מה' שבת הי"ב, ואף במוכר לגוי יש איסור כמבואר במשנ"ב סי' תמ"ד סק"כ לגבי מכירת חמץ בערב פסח שחל להיות בשבת וכן הוא בתשו' כתב סופר או"ח סי' נ"ט לגבי מכירת בהמה מבכרת בשבת כדי להפקיע קדושת בכור מולד העומד להיוולד, ואף המצדדים להקל שם זהו משום הצלה מאיסור חמץ וכדו' אבל סתם לצורך מסחר וודאי שאסור ועל כן בנידון דידן אף שהלקוחות הם רק גויים לכאורה נמי פשוט לאיסור.

ועל אף שיש לכאורה לשדות בה נרגא בצד איסור זה שהרי המכירה לא נעשית על ידי ישראל ולא מעורב בה כלל אלא על ידי

השיפינ"ג בלע"ז מתבצעת בשבת על ידי החברה, האם יש בזה איסור של מקח וממכר ושאר המלאכות ע"י העכ"ם בשביל ישראל, והאם לא יהיה בזה איסור כדוגמת חנות פתוחה בשבת וגוי עומד ומוכר בתוכה בשליחות ישראל, ב': עוד יש לדון באלו שיש להם חמץ בעין או תערובות חמץ או חמץ נוקשה שעוברים עליהם בפסח בכל יראה ובל ימצא מדאורייתא או מדרבנן הנמכרים על ידי החברה בתוך הפסח האם מותר להם להשאיר את הסחורה אצל החברה או לא, והאם כדי שלא יעבור היהודי בעל הסחורה בכ"י וב"י יועיל עצה מה שהיהודי יגביה את מחיר הסחורה שעל ידי זה לא יקפצו עליהם קונים, והאם מועיל לה מה שמוכרים להגוי את החמץ קודם פסח.

עוד פרט חשוב מאוד בכירור ההלכה הוא בירור זהות הבעלים של החברה האם הוא בעלות נכרית גמורה או בעלות יהודית ברובה או למחצה פרטית או ציבורית, וכמובן פרט זה הוא מרכיב עיקרי בביאור ההלכה למעשה, וכמו שאבאר להלן בהמשך דברינו, ברם בתחילת הבירור הנני הולך לפי ההנחה שהיא חברה נכרית מובהקת בין אם נאמר שהיא חברה פרטית או היא חברה ציבורית והפועלים הם גויים כך שהשאלה היא רק לגבי דינם של בעלי הסחורה שהם יהודים לגבי שבת ולגבי פסח וזהו פרק א' של התשובה דנן, ובפרק ב' יתבאר בעזה"ת מה הדין באם חברה זו היא כבעלות ישראל לגבי שבת ולגבי פסח, והשלמת ענין זה יבוא בע"ה בהמשך ועוד חזון למועד, ובמאמר דידן כתבנו תמצית הדברים באות י' – יב בסיום המאמר, ובמה שנתבאר העולה להלכה בעזה"ת בתנאי שיסכימו גדולי הדור שליט"א.

פרק א' בירור דין התעסקות עם חברת שיווק [כדוגמת חברת עמעזא"ן] באם היא חברה נכרית מובהקת

דכל טעם האיסור הוא משום גזירה שמא יכתוב ובכה"ג דלא עשה הישראל כלל שום פעולה לא שייך הך גזירה, וראיה מדברי השו"ע בסי' רמ"ה סעיף ה' וכ"ה בסי' ש"ז סעיף ג' – ד' דאיתא שם מותר לישראל ליתן סחורה לאינו יהודי למכור אם קצץ לו שכר ובלבד שלא יאמר לו מכור בשבת והרי נעשה חלות הקנין בשבת באמצעות פעולתו של הגוי אלא וודאי משום שרק בפעולה של הקנין שחלה בשבת באמצעות פעולתו של היהודי בכה"ג אסרו חכמים חלות קנין גרידא אבל בגוונא כמו דידן שנעשה קנין על ידי הנכרי לבד בלא הישראל ליכא בזה איסור מקח וממכר, זולת אם הגוי הוא שלוחו של הישראל למכור בשבת דאז יהא אסור, וכן אם ניכר שהוא של הישראל שאז יש איסור משום מראית העין.

אשר על כן בנדון דידן לגבי שבת הנה בסוג הא' שהחפצים עדיין ברשות המוכר אלא שניתן אפשרות להלקוחות להזמין על האתר באמצעות התשלום העברת כרטיס האשראי באתר של החברה, אין לדון לאסור רק על הזמנת הלקוחות הנכריים שהרי המשלוח לא נעשה על ידי היהודי המוכר רק אחר השבת, אבל ההזמנה אף שהיא קנין שעל ידם חל הקנין על הסחורה של היהודי בכל זאת אין בה איסור שהרי לא נעשה על ידי פעולת הישראל ולא בהתערבותו כלל.

ובסוג הב' שכבר מסר את כל החפצים להחברה קודם שבת גם כן אין לאסור, שהרי בכהאי גוונא דמסר חפציו לנכרי קודם שבת איתא בשו"ע סי' רמה' ס"ה מותר לישראל ליתן סחורה לאינו יהודי למכור אם קצץ דאז אמרינן אדעתא דנפשיה עבד ואינו כשלוחו ובלבד שלא יאמר להנכרי מכור בשבת וזה ממש כמו נידון דידן, על כן למעשה כיון שמסירת החפצים להגוי היו קודם שבת וקצץ עמהם שכר קבוע ולא קבע להם שימכרו בשבת אין בזה איסור, ואף שבמשנה ברורה שם סקכ"א הביא בשם האחרונים לקמן סי'

הגוי הקונה בעצמו ובלא שום צווי ופעולה של הישראל הבעלים, ברם כבר יסד לנו הגאון בשו"ת רעק"א סי' קנ"ט יסוד מוסד גדול בדיני מקח וממכר בשבת שאפילו רק חלות הקנין בשבת אבל מעשה הקנין היה על ידי המוכר והקונה קודם שבת גם יש בזה איסור וכ"ה בשו"ת כת"ס סי' מו' ובשו"ת מהר"ם שיק סי' כ"ה ולכאורה בנידון דידן נמי אסור שהרי בהזמנת הלקוחות והעברת התשלום באמצעות כרטיס האשראי נגמר חלות הקנין של חפץ הנ"ל שהרי בגוי הקונה מישראל דעת רוב הפוסקים ה"ה רש"י והרמב"ם ע"י בסמ"ע חו"מ סי' קצד' סק"ד דכסף קונה גם במטלטלין ואף שיש שכתבו דמידי ספיקא לא נפקינן עעו"ש בנתה"מ סק"חמ"מ לא גרע ממנהג המדינה דמהני לקנין בין גוי לגוי וע"י במשנ"ב סי' תמח' סק"ז, ואף שיש אפשרות לחזור וקנין שיכול לחזור בה לאו קנין הוא, מכל מקום זה אינו שמה שהוא יכול לחזור בו אינו משום שלא היה קנין אלא משום שזה כעין תנאי ושיוור מהסכמתם ומרצונם של המוכר והקונה לטובת הלוקח שיהיה להלוקח שיור בקנין זה לחזור בו עד זמן המשלוח = השיפינ"ג ואם כן נמצא שיש כאן חלות קנין בשבת והיה מן הדין שזה אסור.

מכרר שבאופן שישראל לא עשה שום פעולה ליכא איסור

בן איברא דמכל מקום כל חשש איסור זה אינו א' שיש דיעות החולקים על הרעק"א ומתירים חלות קנין הנעשה בשבת ע"י בספר דעת תורה ריש סי' תמד' ובשו"ת מהרש"ג ח"ב סי' עב' ד"ה ומש"כ עי"ש, ב' שכבר כתבו אחרונים בתשו' מהרש"ג ח"ב סי' קיז' ובחלקת יעקב המסודר מחדש חאר"ח סי' סז' שגם הרע"א לא אסר חלות הקנין רק אם נעשה מעשה קנין על ידי הישראל קודם השבת על מנת שיחול בשבת, אבל באם לא עשה הישראל שום מעשה כלל שיחול בשבת אלא רק הגוי עשה קנין בעצמו בכה"ג ליכא איסור כלל, והסברא יש לומר שהוא משום

חברת עמעזא"ן בימי בפסח, ומדובר לגבי אלו שמוכרים באמצעות החברה פריטים שיש בהם חמץ וחשש חמץ או חמץ נוקשה או אפילו ממש מאכלי חמץ, הרי אם החמץ הוא בסוג הא' שהסחורה נשארה אצל המוכר וברשותו ולאחר הזמנת הלקוחות שולח המוכר את הסחורה להלקוח, כך שנמצא החמץ של הישראל הוא בפסח גם ברשותו של היהודי הרי זה פשוט שהישראל עובר בכל יראה ובל ימצא מן התורה וחייב לבערו, וכן אם הסחורה של חמץ הוא בסוג הב' שהישראל הבעלים כבר שלח את הסחורה אל החברה קודם הפסח והחברה קיבלה עליה את אחריות השמירה והתחייבה לשלם באם תאבד הסחורה, גם וודאי שבעלי הסחורה של חמץ חייבים לבערו או מה"ת או עכ"פ מדרבנן, משום שהרי זה חמץ של ישראל שהפקידו אצל נכרי וברשותו של הנכרי המבואר דינו בשו"ע או"ח הלכות פסח סי' תמ' סעיף ד' וז"ל ישראל שהפקיד חמצו אצל ישראל חברו או אצל האיני יהודי אף על פי שקיבל עליו הנפקד אחריות עובר עליו אף המפקיד ומבואר בבית יוסף בשם הרא"ש בפסחים פ"א סי' ד' שזהו מדארייתא ואף לשיטת הרבינו יונה דס"ל דכל שהחמץ אינו ברשותו אינו עובר מה"ת מ"מ כבר כתב הר"ן והובא בבית יוסף שם דעכ"פ מדרבנן גם הוא יודה דחייב המפקיד לבערו, ועעו"ש בביאור הלכה ד"ה עובר עליו.

ועל כן בנידון דידן פשוט שחייב המפקיד על הסחורה בכל יראה ובל ימצא או מה"ת או עכ"פ מדרבנן ויהיה חייב לבער את הסחורה ואם לא ביערה הרי זה אסור אף לאחר הפסח כמבואר בשו"ע תמ"ח ג' דחמץ של ישראל שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אפילו הניחו שוגג או אונס, ופשוט שלא יועיל מה שבעלי הסחורה יגביהו את מחיר הסחורה כך שיצא שאף אחד לא יקנה את הסחורה הזאת מכיון שלמעשה יש להישראל חמץ שהוא תחת בעלותו בפסח.

ש"ז שבאם בשבת הוא יום השוק או אפילו בסתמא אסור דהוי כאילו אמר מכור לי בשבת ובנידון דידן הוא יום השוק בשבת, מכל מקום זה אינו רק באם יום השוק הוא רק בשבת אבל באם כל יום הוא יום השוק לא הוי כמי שאמר לו מכור לי בשבת וזה פשוט, ואפילו בחברת עמעזא"ן שרוב הקניות נעשות בסופו שבוע הרי לא קבוע שיעשה דוקא בזמן יום השבת אלא גם בערב שבת ובמוצאי שבת ויום ראשון שהגויים בטלים הרבה ממלאכתם, וגם שרצון הבעלים שיימכר מה יותר מהר ואפילו קודם הסוף שבוע וודאי דלא הוי כקובע מלאכתו בשבת.

ודין זה יהיה אפילו אם המשלוח הגיע אל החברה בשבת, בכל זאת הרי מרשות הישראל כבר יצאה קודם שבת, ושכר המעות שהרויח הישראל על ידי מכירה זו אין בזה משום שכר שבת כיון שהוא מקבל זאת בהבלעה עם שכר שהרויח משאר החפצים, וגם משום דשכר שהרויח על ידי מכירה אין בה איסור שכר שבת כמבואר מדברי המג"א רמ"ד סק"י"ח ובתהלה לדוד סוסי' רמ"ד, וגם איסור משום מראית העין ליכא משום שהכל יודעים שהגוי אדעתא דנפשיה ולא לטובת הישראל הוא מוכר וגם שבדרך כלל אינו ידוע ואינו ניכר של מי החפצים ואם הוא ישראל, ואפילו באופן שיש בני אדם מיהו בעל החברה הפרטית המוכרת חפצים אלו הרי הם יודעים שהנכרי מקבל שכר קצוב ואדעתא דנפשיה קעביד, וגם שבתלוש אין חוששין למראית עין של מקצת בני אדם כמבואר בסי' רמ"ד במג"א סק"ב, ופשוט נמי שאין כלל איסור משום מושיב גוי בחנותו של ישראל הפתוחה במקום נכרים שנדחק הנודע ביהודה להתירו בשו"ת תנינא סי' כט' שהרי כאן הוא חנותו של הנכרי אלא שהישראל מסר לו חפציו למכור.

הצעת חששי האיסור בהתעסקות עם החברה בימי הפסח

ג] ועתה נעבור לדין השני בהתעסקות עם

החמץ של בעל החמץ אלא יועיל קנין אגב ושאר הקנינים.

ונראה עוד דאפילו אם חברת עמעזא"ן אינה מכירה רשמית במכירה מסוג זה שהבעלים מוכרים חפצים ופריטים שכבר נמסרו להחברה על מנת למכרם בשוק הלקוחות של החברה ובמחיר של שוק זה ואחרי זה הם מוכרים את הסחורה מכירה מחוץ לגבולות החברה במחיר פחות יותר מהמחיר שהיא נמכרת ע"י החברה, מכל מקום אין בכח טענה זו לבטל אל כח ההקנאה שנתנה התורה להבעלים מכיון שבאמת אין הנפקד כופר בזה אלא שמתעמים מינהליים וטכניים אין הם מכירים בזה רשמית, והרי אם בעלי הסחורה מגישים בקשה אל החברה שישלחו את הסחורה בחזרה אליהם כן יסכימו על זה החברה נמצא שהחמץ עדיין שלהם וברשות הבעלים ויכולים למכרוהו על פי דין התורה, ואפילו אי נימא שאם חברת עמעזא"ן תלך עם הבעלים לבית משפט הערכאות לדון בתוקף המכירה תצא פסק שהמכירה בטילה בכל זאת הרי ביינתים לא יצא עדיין פסק בית משפט כזה ואם יצא פסק כזה נצטרך לדון בזה אז בגדרי דינא דמלכותא דינא ופשוט, וכבר האריך בזה בתשו' מנחת יצחק ח"ג סי' א' אות כו' דמהני עיי"ש ובפרט אם כתבים כנהוג היום בשטר ההרשאה שיקנה בקנין המועיל בדין תורה אפילו אם אינו מועיל בדיני עכו"ם.

דברים שצריכים לזוהר בהם בשעת ההרשאה והמכירה

הן אמנם צריך להעיר בזה א': 'שיהיה צריך לפרש בשטר ההרשאה את סוג החמץ' שהוא מוכר שהרי כתבו הפוסקים בבאיור הלכה תמ"ח ד"ה בדבר מועט שצריך לפרש בשטר ההרשאה למכירת החמץ את מין החמץ ולא יכתוב בסתם אני מוכר לך כל שיש בו חשש חימוץ משום דהוי כאין מינו ידוע, ב': וכן צריך לכתוב בשטר תחת איזה שם של

מכרר שבשני סוגי מסחר של החברה יועיל בהם מכירה לנכרי

דן איברא דהרי מבואר בשו"ע סי' תמח' ג' ומקורו מדברי התוספתא הביאה הרא"ש בפ"ב דפסחים שאם מכר או נתן את החמץ לאינו יהודי בלא תנאי אפילו אם דעתו הוא לקנותו בחזרה אחר החג מהני ופקע חיוב דב"י וב"י וחיוב ביעור ממנו ויכול לקנותו חזרה ממנו אחר הפסח עיי"ש על כן בסוג הא' פשוט שאם ימכרנו לנכרי במכירת חמץ כדבעי זה מועיל ויצא יד"ח ביעור ויהיה מותר לאחר הפסח כיון שהמכירת חמץ לנכרי הוא מכירה גמורה ואין בה הערמה כלל אם נעשית כדבעי, ובתוך ימי הפסח אם יגיע הזמנה מהלקוחות לא ישלח להם אותה רק עבור ימי הפסח אחר שכבר קנהו בחזרה מהגוי.

ובסחורה בסוג הב' שכבר הופקדה הסחורה אצל החברה קודם פסח כדי למכרה ללקוחות אפילו הכי יש בכח הבעלים למכרו לאחרים כמבואר בשו"ע חו"מ סי' רי"א ס"ז דמי שהיה לו פקדון ביד אחרים הרי זה מקנהו במכר או במתנה לפי שהפקדון הוא ברשות בעליו והרי הוא בחזקת שהוא קיים, ואם הנפקד כפר בו אינו יכול להקנותו שזהו כמו שנאבד שאינו ברשותו, וכיון שפקדון זה אין נאבד מבעליו והחברה מחזיקים אותה לטובת הבעלים אם כן יש בכח הבעלים למכרו לנכרי ויועיל ליפקע מחיוב דב"י וב"י ע"י המכירה להגוי קודם הפסח, ואע"פ שא"א להמוכר למכור גם את מקום החפץ שהרי זה אינו שלו משום שחברת עמעזא"ן אינה מייחדת מקום לכל אחד, מכל מקום באופן שהחמץ הוא חוץ מביתו אין צורך שהרי כל עיקר החיוב למכור לו מקום החמץ הוא במקום הוצאת החמץ מביתו לבית הגוי ובמקום שקשה הקילו הפוסקים ע"י מכירת מקום החמץ כמו"ש המג"א סי' תמ"ח סק"ד, ע"כ בנידון דידן שממילא כבר לא ברשות ישראל אין זה מעכב, ברם בחמץ זה לא יועיל קנין חצר על ידי שמקנים את מקום החמץ, שהרי אין מקום

אפשרות סבירה וגבוהה שמכירת הסחורה של החמץ והחשש חמץ תתקיים בתוך הפסח, ובאמת לכאורה אין בזה שום איסור כי מה שהחברה מוכרת אינה מוכרת אלא מה ששיך להנכרי שקנה את החמץ בערב פסח מהישראל, וכן כל הרווחים מהמכירה יהיו שייכים אליו, ומה זה יזיק לחיוב ב"י וב"י של הישראל שמכר להנכרי.

ברם הרי מצינו לחבל פוסקים ה"ה המהר"ם שיק בתשובה או"ח סי' ר"ה שכתב להלכה דהנהנה או משתמש או עושה סחורה בחמץ לאחר שנמכר להגוי מבטל בזה את המכירה שהרי כך כתב שם וז"ל וכיון שכבר מכר איך רשאי ליהנות ממנו והרי בזה מבטל את המכירה עכ"ל, וכך כתב גם בשדי חמד מערכת חמץ ומצה סי' ט' סוף אות ל"ה ד"ה וזאת ובסוף אות ל"ט ד"ה ועוד ובשו"ת פרי השדה להגאון מבאניהאד ח"ג סי' קכ"ה באלו אשר אחר שכבר מכרו את החמץ להגוי קודם הפסח כדין שוב מכרו בתוך זמן האיסור לאחרים שביטלו בכך את המכירה הראשונה, והיינו דלדבריהם נתבטל כל המכירה וממילא הוא עובר עליה למפרע בב"י וב"י גם קודם המכירה.

מברר דבמכירה על ידי אחרים מחוץ לחנות הישראל אין חשש

[ז] אמנם חשש זה אינו משום ב' טעמים, ראשית משום שכבר ביארו האחרונים דלהלן דלא נקטינן כדעת המהר"ם ש"ק ודעימיה שהרי נקטינן בשו"ע חושן משפט סי' קפ"ט א' שלאחר שנגמר המקח עם הקנין אין שום אחד מהם יכול לחזור בו ואפילו מחלו זה לזה לא מהני לבטל אותה זולת אם חזרו והקנו זה לזה וכמבואר בשו"ת דברי חיים ח"ב סי' מ"ו ובשו"ת אבן יקרה ח"ג סי' קכ"ז ובשו"ת אגרות משה ח"א סי' מ"ט ובח"ב סי' צ"א וכ"ה בשו"ת חלקת יעקב ח"ג סי' ל"א וכמו שכבר ליקט בזה בספר יסודי ישורון חלק ו' עמ' רל"ו.

איזה קאמפעני נמכר החפץ בחברת עמעזא"ן? שבלא זה עדיין אין גמר דעת להקונה משום שהרי אצל חברת עמעזא"ן יש אלפי אלפים פריטים כאלו אלא החשבון מדוייק כמה יש לחברה זו וכמה יש לחברה זו, על כן בלא פירוש ובירור זה בשטר עדיין הוי החמץ אינו ידוע, ועוד שהרי בתשו' דברי מלכיאל ח"ד סי' כד סק"ט שצריך מהאי טעמא לפרט את מקומות שבהם נמצא החמץ ובאיזה חלק של החדר הוא, ובנידון דידן זהו אינו ידוע על כן פירוט שם הקאמפעני הוא חובה ג: יש להעיר עוד מדין מסירת מפתח שהרי כתב במשנ"ב סי' תמ"ח סקי"ב בשם הפוסקים שאיסור גמור להניח שום חותם או מסגר על החמץ כדי שלא יוכל הנכרי ליטול דמוכח מזה שכל המכירה היתה הערמה בעלמא, ואפילו בדיעבד אסור החמץ וכמו שכתב שם בשעה"צ סקכ"ז דלא כהנודע ביהודה ותלמידו בעל תשובה מאהבה משום דלא סמכא דעתא דהקונה בכהאי גוונא, על כן צריך שיוכל לכנוס בכל שעה שירצה כדי ליטול את חמצו שקנה, ועל כן צריך גם ליתן לו את קוד הכניסה יאזע"ר אי"י ד"י בלע"ז, כדי שיוכל אם רוצה ליקח את החמץ משם ולא למכרו לאחרים, אלא שכבר כתב שם המשנ"ב בשם הפוסקים שגם מועיל אם יאמר לו הישראל בכל עת שתמצא תוכל ליקח אצלי המפתח ותוכל ליכנס אל החדר ליקח החמץ, וכמו כן זה יועיל נמי הכא.

מביא דעת הפוסקים דנתבטלה המכירה ע"י מעשה מכירה אחרת

[ו] איברא שיש להעיר בזה שהרי בסחורה בסוג הב' הרי החברה לא מורידה את הסחורה של חמץ ממדף המכירות בימי הפסח וכן אין כלל אפשרות להבעלי הסחורה לעכבם מזה ע"י הוראה להחברה למנוע ממכירת סחורה זו זולת אם יזמין את הסחורה מהחברה שישלחו אליו את זה בחזרה וזה יכול להיות לפעמים הרבה הפסד גם ממחיר הקרן ששילמו הבעלים עבור הסחורה בפרט בסוג ב' של מסחר זה, כך שכשמשאירו אצל החברה יש

שאו הוא עושה פעולה סותרת למכירה הראשונה שאם המכירה הראשונה בתוקף האיך הוא עצמו הולך ועושה פעולה נגדה אבל בנידון דידן הרי הבעלים לא עושים שום דבר עם חפצים אלו בפסח רק החברה שקיבלה סחורה זו לשיווק היא זו שמוכרת על כן אין בזה שום גילוי דעת שהחמץ הוא של ישראל ואין בזה שום ביטול של המכירה.

איברא שבאמת כתב שם בתשו' מהר"ם שי"ק סי' ר"ה ובסי' רט"ז שאפילו על ידי גוי גם לא נכון למכור ובתשו' מהרש"ג ח"א סי' נה' ביאר את דברי רבו המהר"ם שי"ק שזה לא מדינא דמדינא באמת יכול למכור כיון שזהו של הגוי אלא משום דס"ל שעל ידי זה יכול ישראל לבוא לכמה איסורים, ומבואר דאפילו אי לא נימא דנתבטלה עי"ז המכירה מכל מקום אסור שיכול לבוא לידי כמה איסורים, מכל מקום להדיא כתב במהר"ם שי"ק שזה רק באם החמץ נשאר בחנותו של ישראל בכה"ג אסר למכרם, אבל לא באם הוציאו ישראל מרשותו, עיין שם בתשו' מהר"ם שי"ק סי' ר"ה וז"ל ואם נימא דהגוי שמכר לו החמץ הוא ימכור בע"ש [היינו בערב שבת שחל להיות בערב פסח אחר חצות, הוספת המעתיק] יש לחוש לתקלה שמתוך כך יקילו גם בפסח עצמו שימכור הגוי ובוזה יש הרבה חששות שרוצה בקיומו ונהנה מחמץ, ואין אני מניח בקהילתי למכור על ידי גוי אלא א"כ שנוטל הגוי לגמרי החמץ לביתו ובחנות אחרת שאין נקרא ע"ש ישראל, ובאמת ברוב הפוסקים הקילו במקום צורך ודחק גם במכירה של הוי בחנותו של ישראל עי' במש"ב סי' תמ"ח סקכ"ח לגבי ישראל המחזיק ארענדע ובהגהות חכמת שלמה תמ"ח ס"ז ועוד הרבה פוסקים, ברם בגוונא דידן שהחמץ הוא ברשות החברה ולא ברשותו של ישראל גם המהר"ם שי"ק והמהרש"ג יסכימו להתיר.

שנית, עוד נראה דבגוונא דידן שלא ישראל שמכר את החמץ לגוי עצמו מכר אחר כך שנית לאחרים שאז הרי הוא עושה פעולה סותרת למכירה הראשונה שאם המכירה הראשונה בתוקף האיך הוא עצמו הולך ועושה פעולה נגדה ועל כן ס"ל להמהר"ם שי"ק דאמרינן שנתבטלה בזה המכירה, אבל בנידון דידן שחברת עמעזאן בשליחות הבעלים שהם עתה הנכרי שקנה את החמץ במכירת החמץ להנכרי היא מוכרת ללקוחותיה הנכרים אין בזה שום פעולה סותרת וגם הנך פוסקים יודו דלא נתבטלה המכירה.

וביתר ביאור יש לבאר את טעם החילוק הוא דהנה בשו"ת פרי השדה בחלק ג' שם ובחלק ב' סי' צ"ג אות ג' כתב ליישב את דברי המהר"ם שי"ק מוקשיית האחרונים הנ"ל דשאני מכירת חמץ הבאה להציל את בעל החמץ מאיסור דבל יראה ובל ימצא משאר מכירות דאע"ג דבשאר מכירות אי אפשר ליבטל מכל מקום גבי חמץ שאני, שהרי כל עיקרו של תועלת המכירה שלא יעבור עליה בכל יראה ובבל ימצא מוקשית משום קושיית הפוסקים שהרי אין דעת הנכרי שקונה את החמץ כלל לקנות את החמץ, אלא שכבר ייטב החתם סופר בתשובתו בחלק יורה דעה סי' ש"י שבאמת חמץ אינו ברשותו של אדם אלא שעשאה הכתוב ברשותו כדי שיעבור עליו בכ"י וב"י וכיון שהמוכר מסלק עצמו ומגלה דעתו שאינו רוצה שיהא ברשותו סגי ליה בזה, וכעין ביאור הר"ן בריש פסחים בביאור תועלת הביטול לחמץ שלא יעבור עליה בכל יראה ובל ימצא, ועל כן באם הולך ומוכר את החמץ לקונים אחרים בתוך הפסח מגלה דעת בזה שהחמץ הוא כן ברשותו ושוב לא מהני המכירה הראשונה שעשה עי"ש ונראה מדבריהם שעל כן חששו שעל ידי מכירה או הנאה או השתמשות נתבטל המכירה זהו רק באם המוכר עצמו הוא משתמש ונהנה או מוכר אותה כדי להרויח

מברר עוד דליכא נמי בזה משום משתכר באסוה"נ ומדין רוצה בקיומו

ט] ואין לומר שזה אסור מדין משתכר באיסורי הנאה האסור מדרבנן לכתחילה כדאיתא בשו"ע סי' תנ' ס"ד ישראל שהיה לו תנור ואפו בו אינם יהודים חמץ בפסח אפילו מעות אסור לקבל בשכרו משום שהמעות באו אליו על ידי גרם חמץ ואף שאם כבר קבל המעות מותר דלא אסרו חכמים משום כך בדיעבד מכל מקום לכתחילה וודאי אסור, ויותר מזה מבואר שם בסעיף ה' ובמשנ"ב סקי"ב דאפילו להשכיר תנורו לגוי בפירוש על מנת להשתמש בו חמץ אסור משום גרם דמי השכירות ואם כן במכירה נמי יהיה אסור, וכך בס"ז שם במ"ב כ"ה בהשכיר חמור לגוי להביא עליו חמץ שזה אסור דלא כדעת המתירים דכוותיה כתב המחבר שם בס"ז, והנה על הדמים שהרויח הגוי וודאי ליכא שום חשש שהרי הגוי מכר והוא הרויח אבל על גוף המכירה תקשה לכאורה, ברם זה אינו והטעם נראה ראשית דאפילו להשכיר כבר כתב במשנ"ב שם דאיסור זה אינו רק היכי שהגיע זמן איסור כגון בפסח או ערב פסח משעה שישית וע"ע בבאר היטב שם סק"ז אבל קודם לכן ליכא איסור זה, ברם בשו"ע הרב שם סי"א כתב דגם בערב פסח אפילו קודם שעה חמישית יש איסור זה, והב"ח והפרי חדש אוסרים אפילו תוך שלושים קודם פסח והובא דעתם במ"ב שם, ועוד והוא העיקר דאין במכירה איסור זה והטעם דבמכירה הדמים באים בחיוב להמוכר על שעת המכירה שאז אין זמן איסור משא"כ במשכיר, וראיה ברורה לזה מדברי הפוסקים גבי דין יורות ועי' בשו"ע הרב סי' תנ' סי"ד דמכירה ליכא משתכר וע"ע במשנ"ב שם סק"ח, ועוד דאל"כ בטלת כל תורת דין דמכירה לנכרי קודם פסח המבואר בשו"ע סי' תמ"ח ס"ג, ודו"ק.

וגם אין להעיר עוד ולומר שזה אסור מדין רוצה בקיומו המבואר בשו"ע סי' תנ' ס"ז

פיקוח על מחירי החמץ על ידי הישראל בתוך זמן האיסור

ברם זאת צריך מאוד לזהר במסחר זה מכיון שהפיקוח על המחיר הוא רק בידי בעלי הסחורה והם יכולים להעלות את מחיר הסחורה או להיפך שלא יעשו זאת בתוך זמן האיסור מזמן איסור חמץ עד אחר החג, בפרט לפי שיטת המהר"ם שי"ק והמהרש"ג וחז"ל חז"ל. מזה יש בזה עוד כמה חששות וד"ל.

אופן חלוקת הרווחים שעלו על החמץ בתוך זמן שהיה מכור להנכרי

ח] נמצא עולה לנו מכל מה שנתבאר בינתים שעל אף שיש אפשרות סבירה וגבוהה שמכירת הסחורה של החמץ והחשש חמץ תתקיים בתוך הפסח, מועילה לזה המכירה שמכרו הבעלים את החמץ להנכרי ואין בזה שום איסור במכירת החמץ ע"י החברה כי מה שהחברה מוכרת אינה מוכרת אלא מה ששייך להנכרי שקנה את החמץ בערב פסח מהישראל, וכך כל הרווחים מהמכירה יהיו שייכים אליו, ומה זה יזיק לחיוב ב"י וב"י של הישראל שמכר להנכרי.

והנה אחר עבור הפסח כשהגוי צריך להשלים את דמי המכירה וליתן אותם להרב המורשה והנכרי אין רוצה להשלים אלא מסכים למכרו בחזרה להרב צריך לדון מה יהא עם דמי הרווח שעלו להנכרי על המכירות שנתקיימו בתוך ימי הפסח ולכאורה סך זה הוא הרי של הנכרי בכל אופן ויצטרכו להעביר להם את סך הנ"ל, ברם כיון שכל הקנייה בחזרה מנכרי הוא בהסכמת שני הצדדים הנכרי והרב המורשה הקונה בשליחות כל המרשים שלו בסך שהם מסכימים על זה אם כן יש להכניס את הרווח הזה בין ההסכם שהנכרי מסכים להשאירו אצל החברה של הישראל בסכום ההתפשרות שהוסכם ביניהם.

כהפוסקים דבעלי המניות של חברה בע"מ אינם בעלים בהחברה מכיון שאין להם דעה לכל עניני המסחר של החברה אבל הכל מודים שהש"ט ש"ף עקזעקיוטי"ב אופיסע"ר שהוא פתח את החברה ומנהל אותה ויושב בראשה והשאר את רוב אחווי הבעלות אצלו והוא שולט בדיעה על החברה ואם הוא יהודי הרי"ז חברה יהודית, ואפילו אם נאמר שזהו רק קאופערעטשי"ן = חברה בע"מ דהיינו שיש להחברה אישיות משפטית נפרדת, אין לומר שמשום הגבלה זו לא נחשב כבעלים, שכבר כתב בשו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' א' אות כב' שלא ניטלה למעשה מהבעלים את הזכויות לגמרי רק לענין שנכסיו הפרטיים לא יהיו אחראים בעד החברה אם להם הפסד או לענין מסים והיינו שרק הגבילו את הבעלות אבל לא הפקיעו את הבעלות ממנו נמצא שזהו חברה יהודית.

פירום חשש האיסור לגבי שבת והצעת צד היתר בדבר

והנה לפי זה לגבי חשש איסור שבת אין היתר דמוסר חפציו לנכרי שנתבאר לעיל אות ב' שהרי זהו מוסר ליהודי ואסור, איכרא יש קצת לצדד היתר אפילו בכה"ג כיון שכל ההזמנות לא מגיעות אל הבעה"ב הנ"ל אלא אל העובדים הגויים של החברה, אלא שבעה"ב העמידים על משמרם בתחילת השכירות והפקידים על על משמר עבודתם למכור את הסחורה של כל משלחי הסחורה ובאמת שיש פועלים ומנהלי עבודה ועל גביהם עוד אחראים וכו' וכו' כך שזהו לכל היותר יש כאן רק אמירה דאמירה מקודם השבת והישראל המשלח את סחורתו אל החברה מוסר אותה לנכרי העובד בחברת עמעזא"ן ולא ליהודי הבעה"ב, ועדיין יש לעיין בזה.

פירום חשש האיסור לגבי חמץ והצעת צדדי היתר בדבר

יא] ברם לגבי חשש איסור חמץ פסח

שאסור להשכיר לגוי כלי בישול בפסח כדי שיבשל בו חמץ משום שהוא רוצה בקיומו של החמץ שנתבשל בתוכו אפילו אם החמץ הוא של הנכרי כיון שאם ישפך החמץ בשעה שהכלי עומד על האש יבקע הכלי הרי הוא כנהנה מן החמץ ע"י במג"א יא ובמשנ"ב כד' שזה אינו משום דהמוכר חמצו לנכרי קודם פסח הנכרי יצטרך להשלים לו את שכר החמץ אפילו אם החמץ נשרף ונאבד כי כל החמץ הוא על אחריות הלוקח משעת המכירה ולא איכפת להישראל אם החמץ קיים או לא וקצרותי וכמבואר הכל באריכות באחרונים ע"י תשו' חתם סופר או"ח סי' קט"ז ובמקור חיים סי' תנ' ביאורים סק"ז עיי"ש. סליק פרק א' בעז"ה.

בירור זהות הבעלים של החברה וחששות האיסור המסתעפות, והצעת צדדי היתר.

י] והנה כפי שכתבנו בפתיחת המאמר שיש עוד נושא שהוא פרט מרכיב עיקרי בבירור הך דינא שהוא בירור זהות הבעלים של החברה ועל זה ייחדנו את פרק ב' של המאמר, ובאמת יש בזה אריכות גדול מאוד, אבל מקוצר הזמן ונחיצות הדבר נקצר עתה בזה ואכתוב רק את תמצית וראשי הדברים ועוד חזון למועד לבוא בזה באריכות ולמעיינים הסליחה.

והוא דהנה כל מה שכתבנו לעיל הוא לפי ההנחה שחברת עמעזא"ן הוא חברה נכרית מובקת והיינו שזהות בעלי החברה השולטים בעיקר ברוב נכסי החברה המה נכרים, אבל לפי מחקרים העולים בכמה אתרים באינטערנעט"ט ובכמה כתבי עת שהגיעו לידי שהם גלויים לכל מי שמחפש לברר את זה, יש דיווחים על בעלי חברת עמעזא"ן שהמה יהודים, וכן יש גם דיווחים סותרים שאינם יהודים, והנה אם נקבל את ההנחה שהם יהודים אז נפל כל היסוד והבנין שנתבאר להתיר התעסקות עם חברה זו בשבת ופסח, הן לגבי שבת והן לגבי פסח, ואפילו אי נימא

מברר דיש מקום להתיר בשולח סחורה אל החברה הרבה קודם פסח

גם נראה לכאורה דאפילו במוסר קודם פסח אסור וכמו שכתב במג"א סי' שמז' סק"ד, ואולי יש להמציא אופן היתר על פי דברי המג"א שם שאם יש לתלות שיעשה בה היתר והוא דבר המצוי כגון במשאל כלי מלאכה לחשוד לעשות מלאכה בשבת אם יש לתלות שיעשה בה היתר והוא דבר המצוי תלינן בזה ואין אסור בדבר, וכמו כן בנידון דידן אם מסר את החמץ להחברה כמה שבועות קודם הפסח כך שלפי הממוצע בדרך כלל כבר נמכר הדבר יש אולי לומר כי יש לתלות בהיתר המצוי שכבר ימכר קודם הפסח ולא יהא לבעלי החברה חמץ אחריות על החמץ בזמן האיסור, אלא שצריך הוראה כמה אחוזים הוי דבר המצוי לגבי דבר זה, ואולי יש ללמוד מדין מיעוט המצוי שכתבו בזה אחרוני זמננו שיעור מדוייק באחוזים שנקרא מצוי, והדבר מסור לגדולי הדור שליט"א, ויש בקיאים בדבר לשער את הממוצע של כל חפץ כמה זמן לוקח בדרך כלל שימכר והדבר צריך תלמוד, ואולי יש עוד לצרף כמה ספיקות ושאינן זה לכל היותר רק איסור דרבנן ובמקום ספק אזלינן לקולא, וצריך עיון לדינא.

עוד חשש איסור בזה בקונה חמץ מהחברה אחר הפסח

גם נוגע מאוד דין יהדות הבעלים והאיסור בקבלת האחריות שלהם בקבלת האחריות בימי הפסח לגבי דין חמץ אחר הפסח דגבי חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח דינו דאסור באכילה ובהנאה כמבואר בסי' תמו' ס"ג מדברנן ואפילו בשוגג דקנסוהו שוגג אטו מזיד, אבל באם קיבל בפקדון וקיבל אחריות נחלקו בזה הפוסקים ע"י במשנה ברורה סי' תמ' סק"ה והכריע לדינא בדיעבד דמותר בהנאה ואסור באכילה ובשו"ע הרב בעיף יז' אסר גם בהנאה ובזה אולי יהיה להקל בדיעבד

הבעיה יותר גדולה, מכיון שאף שאם הישראל המפקיד אצל החברה מכר את חמצו לנכרי אין עליו שום חשש איסור דב"י וב"י, בכל זאת יש כאן חשש מחודש של איסור לפני עוור שהוא מכשיל את בעלי החברה באיסור קבלת אחריות גניבה ואבידה על חמצם של נכרים המבואר בס' ת"מ סעיף א' שזהו אסור מדין תורה לישראל דילפינן מקרא דבל ימצא, ואפילו אם יש להם ביטוח על זה בכל זאת לבעלי החמץ התחייבה החברה עצמה ולא חברת הביטוח, והרי בעל החברה הוא יהודי, ולכאורה זה אסור רק משום איסור מסייע שהוא מדרבנן בכהאי גוונא והרי ביו"ד סי' קנא' א' ברמ"א מבואר שאם יוכלו לקנות במקום אחר הרי"ז רק מסייע ולא משום לפני עור דאסור מה"ת בתרי עברא דנהרא, ומכל מקום אף שיש פוסקים דבאיסור דרבנן ליכא איסור דמסייע, ובפרט גבי מומר, מ"מ אין בזה כדי להקל בנידון דידן שהרי כמו שנתבאר יש כאן איסור דאורייתא של קבלת אחריות על החמץ, ברם אולי יהיה מקום לצדד להקל בנידון דידן שהוא ספק ביהדות הבעלים.

ברם ברור בנדון דידן נראה שזהו כתרי עברא דנהרא משום שהחברה מקבלת חמץ כדי לסחור ולמכור ולהרויח ובכהאי גוונא כל פריט יחיד מועיל להם כדי להרויח ואין באפשרותם לקבל אותה במקום אחרת כי גם הסחורה ההוא צריכים הם נמצא כי כל חפץ ופריט יש להם בזה צורך וזהו כתרי עברא דנהרא ולפני עוור דאסור מן התורה, ומה דאיתא ביו"ד סי' קנ"א דבכה"ג הוא מדרבנן איירי באדם פרטי שצריך להדבר להשתמשותו בכה"ג יש לחלק אם יכול לקנותו במקום אחר או לא, גם יש נידון בהפוסקים בדין לפני"ע ומסייע גבי מומר דהש"ך ביו"ד סי' קנא' סק"ו פסק להקל ובמג"א סי' שמז' סק"ד ובמשנ"ב שם סק"ז פסקו לחומרא ובחילונים של זמננו כבר כתבו בפוסקים כהחזון איש דיש להם לכו"ע דין תינוקות שנשבו.

להורות רק לגדולי פוסקי הדור שליט"א.

העולה לנו להלכה ולמעשה לפי ההנחה
באם יסכימו לזה גדולי הדור שליט"א כמבואר
באות יב' דנקטינן דבעלי החברה של עמעזא"ן
המה גוים גמורים ואין ספק ביהדותם כלל,
לגבי שבת אין כלל בעיה, ולגבי חמץ בפסח
בכל סוגי המסחר מהני מכירה לחפצי החמץ
של ישראל המופקדים אצל חברת עמעזא"ן
כמו שנתבאר באות ד', אלא צריך לפרש
בשטר ההרשאה אן את סוג החמץ שהוא
מוכר בן וכן צריך לכתוב בשטר תחת איזה
שם של איזה קאמפעני נמכר החפץ בחברת
עמעזא"ן שבלא זה עדיין אין גמר דעת
להקונה ג] וכן צריך גם ליתן לו את קוד
הכניסה יאזע"ר איי' די' בלע"ז כדי שיוכל אם
רוצה ליקח את החמץ משם ולא למכרו
לאחרים או שיכתוב לו בשטר שכשירצה
ליכנס לתוך סיי"ד זה ולעשות בו כמו שלו
יכול לבוא אליו וימסור לו את כל הפרטים גם
זה מועיל וכמו נתבאר באות ה', דאמנם צריך
ליזהר ואסור להישאר שמכר להגוי ליכנס
לתוך הסיי"ד של החברה בעמעזא"ן ולבדוק
ולפקח על מחירי מוצרי החמץ מתחילת זמן
האיסור עד סוף זמנה וכתבאר באות ז', ה]
ועל הרווחים שנכנסו באמצע החג ממכירת
פריטי החמץ מן הדין ליתנה להגוי אבל
יכולים לכולל רווח זה בסכום ההתפשרות
שיוסכם בין הגוי והרב המורשה במוצאי חג
הפסח כמו שנתבאר באות ח' בעז"ה.

והרוצה להחמיר לחשוש ליהדות בעלי
החברה יכול להקפיד לשלוח את סחורת
החמץ אל החברה בזמן שלכל המומחים
במסחר החברה יהיה לכל הפחות 30 אחוז
שהחמץ יהיה כבר נמכר קודם הפסח אז אין
עליו חשש לפני עוור וכמבואר באות יא', אבל
לגבי חשש חמץ שער עליו הפסח וודאי יש
להקל דלכל היותר אין אלא ספק בדבנן
דאולינן לקולא כמבואר שם.

בנידון דידן אם נקבל שלכל היותר יהדות
הבעלים אינו אלא ספק, וכיון דלא הוי רק
מדבנן יש להקל.

הצעה לפני גדולי הדור הנידון יהדות בעלי חברת עמעזא"ן אינו כלל אפילו ספק

יב] איכרא דהנה כל הדיווחים האלו
חלקם מוסמכים למחצה וחלקם כלל לא
מוסמכים ומלבד שיש דיווחים לב' הצדדים
כל דיווח בפני עצמו אינו מוסמך כלל, ואולי
אפילו לעורר ספק בנידון, ובפרט שלפי
משמעות התו"ס בפסחים ג' ב' ד"ה ואנא
אכילנא וביבמות מז' א' ד"ה במוחזק ובדברי
הפוסקים באבן העזר סי' ב' סעיף ב' ובדברי
הפוסקים שם ובאחרונים שם ועיי"ש באוצר
הפוסקים, ובתשו' שבט הלוי ח"ח סי' רכא'
ובסי' רסג' עיי"ש שיש ללמוד מדבריהם כמה
צדדים להקל בנידון דידן מכיון שאין כאן
ביאה לפנינו של האנשים הנידונים לדמר
ישראל אני או נתגירתיי ביני לבין עצמי, וכן
אין משפחתם מוחזקת שהם ישראל, וגם אינם
נוהגים בדת ישראל, אלא אנשים אחרים
אומרים עליהם שהם יהודים, והרי זה רק בגדר
עדות, והרי הם עדים פסולים, וגם הרי לא היה
על זה גביית עדות בכי"ד, ואפילו אי נימא
דבאיסורין ע"א נאמן אפילו חוץ לכי"ד
ואפילו פסולי עדות, עדיין יש לעיין אם מחקר
באינטערנעט יש לזה דין ע"א ואפילו את"ל
יש לזה דין נאמנות כדין ע"א מ"מ מבואר
בש"ך סי' קכו' סק" שאין זה רק במקום שיש
רוב כגון רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם
אבל הכא רוב אנשים ביוניטע"ד סטעיט'ס
המה גוים גמורים וכשאנו יוצאים בשבת
לרחוב לבקש ברמיזה מגוי לעשות דבר האסור
ליהודי לעשות בשבת אין אנו צריכין לחשוש
שהוא יהודי וממש כמו כן הוא נידון דידן ואין
כאן אפילו ספק יהודי, וקצרת. ודבר זה ניתן